

PRAVO U SVAKODNEVICI:

PROGRAM STRUČNOG USAVRŠAVANJA UČITELJA

Uvod

Projekt „Pravo u svakodnevici“ ima za cilj poticanje temeljne pravne pismenosti unutar obrazovnih okruženja općeg obrazovanja. U ovom nastojanju, učitelji igraju ključnu ulogu jer su primarni edukatori i osobe od utjecaja na učenike na koje prenose stav o odnosu i poštivanju pravnih normi, ali ih potiču i na kritičko razmišljanje o istima.

Jedna od sastavnica projekta je program stručnog usavršavanja osmišljen da učiteljima pruži podlogu za rad s učenicima na temeljnim pravnim pojmovima i konceptima. Program predstavlja dio šire strategije uvođenja temeljnog pravnog obrazovanja koja uključuje niz nastavnih materijala potrebnih za rad s učenicima.

Ovaj program je predložak za razvoj posebnih i lokaliziranih programa stručnog usavršavanja prilagođenih pravnim sustavima i posebnostima pojedine države. U ovom dokumentu predloženi su:

- ciljevi i domene;
- organizacija programa koja obuhvaća plan provedbe i očekivane ishode, prijedloge tema, trajanje i metodičke upute;
- uvjeti za dobivanje potvrde;
- temeljne kvalifikacije osoba koje provode edukaciju.

Program predstavljen u ovom dokumentu je početna točka. Onima koji će koristiti ovaj okvir preporučuje se da osmisle detaljan plan provedbe prilagođen potrebama sudionika.

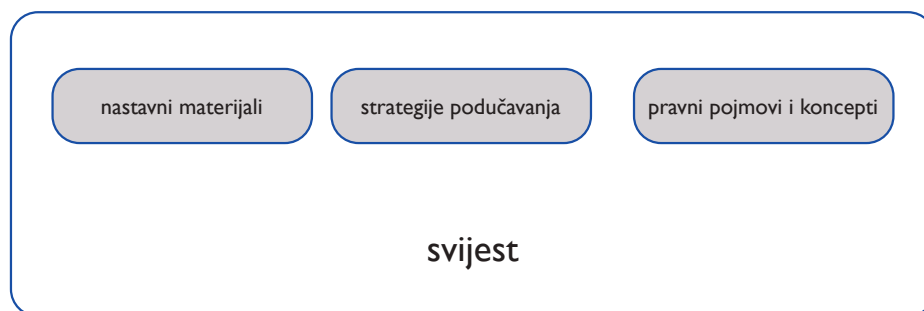
Ciljevi i domene

Program ima za cilj osnažiti učitelje i edukatore za podučavanje temeljne pravne pismenosti kao samostalne nastavne aktivnosti ili kao međupredmetne teme. U okviru ovog programa, temeljna pravna pismenost odnosi se na znanja, vještine i stavove definirane Okvirom kompetencija razvijenim tijekom ovog projekta.

Posebni ciljevi programa su:

- podizanje svijesti o važnosti temeljne pravne pismenosti za život i djelovanje u demokratskom društvu,
- istaknuti važnost podučavanja temeljne pravne pismenosti unutar obrazovnog sustava,
- istraživanje temeljnih pravnih pojmova i odgovarajućih metoda za njihovo podučavanje te
- upoznavanje učitelja s Okvirom kompetencija temeljne pravne pismenosti, nastavnim materijalima i alatima razvijenim u sklopu projekta te načinima njihove primjene.

Na temelju posebnih ciljeva, identificirane su četiri domene koje pokriva ovaj program kako je predstavljeno u dijagramu ispod.

Iako je sadržaj svake domene podložan prilagodbi i lokalizaciji, edukacija mora ostati usmjeren na ove domene kako bi sudionici dobili temeljnu pripremu za podučavanje temeljne pravne pismenosti.

Domena koje se odnosi na podizanje svijesti o važnosti pravne pismenosti u svakodnevnom životu je ključna domena. Naime, pravna pismenost važna je za građansku pismenost, život u demokratskom društvu i naše svakodnevne interakcije. Stoga bi ova domena trebala pobuditi interes među sudionicima za temeljnu pravnu pismenost i istaknuti važnost podučavanja iste u školama.

Ostala domene ovog programa su:

- temeljni pravni pojmovi i koncepti što obuhvaća nadogradnju na postojeće znanje sudionika ili upoznavanje s temeljnim pravnim pojmovima, terminima i njihovim vezama u životu,
- odgovarajuće nastavne strategije za podučavanje temeljnih pravnih pojmova i koncepata te
- poznavanje nastavnih materijala i alata razvijenih u ovom projektu i kako ih koristiti u podučavanju.

Važno je napomenuti da je cijeli okvir međusobno isprepleten i povezan te bi trebao biti dio edukacije koja potiče međupredmetne i interdisciplinarnе pristupe. Točnije, program stručnog usavršavanja trebao bi pokazati međupredmetnost i interdisciplinarnost u praksi.

Ciljne skupine

Program je namijenjen učiteljima koji rade s učenicima u osnovnom i srednjem obrazovanju i koji žele podučavati temeljnu pravnu pismenost kao zasebnu nastavnu aktivnost ili sustavno povezati svoj predmet s ovom temom (međupredmetno podučavanje). Ovaj program ne isključuje edukatore koji rade u neformalnim obrazovnim okruženjima.

Program pretpostavlja da je većina učitelja upoznata s određenim temeljnim pravnim pojmovima i konceptima tijekom visokog obrazovanja ili prilikom pripreme za državni stručni ispit ili ekvivalentni ulazni ispit za javnu službu. Ovaj program može poslužiti i kao polazišna točka za sudionike koji nemaju temeljno poznavanje osnovnih pravnih pojmova i koncepata.

Okvir provedbe i ishodi

Aktivnosti prije edukacije

Program ne predviđa izvršavanje aktivnosti prije edukacije. Međutim, ako voditelji/treneri edukacije to odluče, sudionici mogu dobiti konkretne zadatke ostvarive u realnom vremenskom okviru koji treba biti uključen u ukupno opterećenje.

Okvir provedbe

Cjelina	Tema	Ishodi
1	Temeljna pravna pismenost	Sudionik opisuje važnost pravne pismenosti u različitim kontekstima (građanska pismenost, demokratsko društvo, svakodnevni život). Sudionik zagovara podučavanje temeljne pravne pismenosti.
2	Pravni koncepti i pojmovi	Sudionik definira temeljne pravne pojmove i koncepte te pravilno koristi relevantne primjere iz svakodnevnog života kako bi pomogao učenicima razumjeti njihovu važnost i praktičnu primjenu.
3		Sudionik analizira i kritički promišlja pravna pitanja koja se pojavljuju u društvu te predlaže strategije za njihovo rješavanje na temelju temeljnih pravnih pojmova.
4		Sudionik opisuje proces donošenja zakona, hijerarhijski poredak pravnih dokumenata te procjenjuje primjenu pravnih propisa. Sudionik koristi pravnu literaturu, službene izvore i dokumente.
5	Strategije i metode učenja i podučavanja	Sudionik razvija odgovarajuće strategije za podučavanje pravne pismenosti prilagođene razinama znanja i sposobnostima učenika koristeći interaktivne metode poučavanja.
6		Sudionik povezuje kurikulum predmeta s temeljnim pojmovima i konceptima pravne pismenosti. Sudionik koristi nastavne materijale i alate razvijene u sklopu provedbe projekta.

Aktivnosti nakon edukacije

Nakon edukacije sudionici trebaju izraditi prijedlog nastavne lekcije u kojoj povezuju pojmove i koncepte obrađene tijekom edukacije s njihovim nastavnim predmetom ili razviti prijedlog samostalne nastavne aktivnosti. Prijedlog nastavne lekcije trebao bi sadržavati naslov, cilj nastavne lekcije, obrazovne ishode, naziv nastavnog predmeta u sklopu kojeg se aktivnost može provesti, glavne koncepte korištene tijekom aktivnosti te opis provedbe aktivnosti.

Prijedlog nastavne lekcije treba dostaviti unutar 30 dana od završetka edukacije.

Obrazovni ishod ove aktivnosti je da sudionik samostalno izradi nastavnu lekciju povezanu sa sadržajem edukacije.

Trajanje

Predloženo trajanje ovog programa je 12 radnih sati podijeljenih na sljedeći način:

- devet sati edukacije (šest cjelina po 90 minuta),
- sat i pol stanke koje ne služe samo za odmor, već i za umrežavanje i razmjenu iskustava među sudionicima, i
- tri i pol sata za izvršavanje aktivnosti nakon edukacije.

Također, važno je napomenuti da trajanje programa može uključivati aktivnosti prije edukacije ako voditelji programa odluče uključiti takve aktivnosti.

Metodičke upute

Za provedbu ovog programa stručnog usavršavanja učitelja mogu se koristiti različite metode, alati, strategije i tehnike. Preporučene metode uključuju predavanja, radionice (analiza studija slučaja, analiza pravnih tekstova i izvora), rasprave i debate, analizu slučajeva, grupni rad, korištenje digitalnih alata i platformi, praktične aktivnosti (simulacije sudskih postupaka i debata, pisanje pravnih dokumenata, itd.), individualni rad, dijeljenje praktičnih primjera te rad s originalnim dokumentima i primarnim izvorima.

Uvjeti potvrđivanja

Kako bi sudionik dobio potvrdu o završenom programu stručnog usavršavanja, potrebno je (a) prisustvovati na najmanje pet cjelina i (b) završiti aktivnosti (prije i) nakon edukacije. Potvrda o završenom programu stručnog usavršavanja izdaje se na najmanje 12 radnih sati.

Voditelji usavršavanja

Voditelji i treneri programa trebaju ispunjavati sljedeće stručne kriterije:

- biti studenti završne godine prava ili srodnog područja i/ili imati završen studij prava ili srodnog područja,
- imati radno iskustvo u pravnom sektoru i/ili obrazovanju,
- završiti pripremni program za predavače u ovom programu,
- poznavati relevantne zakone, propise i sudske odluke,
- biti upoznati s tehnikama i metodama podučavanja prava,
- imati osnovno iskustvo u razvoju nastavnih materijala i radioničkih aktivnosti,
- poznavati interdisciplinarnim pristupima podučavanju prava,
- posjedovati komunikacijske i prezentacijske vještine,
- imati organizacijske sposobnosti za pripremu i provedbu edukacije,
- imati sposobnost prilagodbe sadržaja edukacije različitim skupinama sudionika.

Pravo u svakodnevi: program stručnog usavršavanja učitelja

Izdavač: Partneri projekta "Pravo u svakodnevi" | 2024 || **Urednik:** Mario Bajkuša || **Suradnici:** Maria Miguel, Mario Bajkuša, Marta Galvano, Pedro Costa, Soha El Jammal, Vlaho Kavain, Antonio Baptista, Joaquim Rodrigues i Sérgio Oliveira || **Pravni savjetnici:** prof. dr. sc. Sanja Barić, prof. dr. sc. Iva Tuhtan Grgić, prof. dr. sc. Sandra Debeljak, doc. dr. sc. Matija Miloš | **Prijelom:** INOVA+ Innovation Services, Mario Bajkuša

Licenca: CREATIVE COMMONS BY-NC-SA 4.0 DEED / Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International

Ova publikacija objavljena je u sklopu projekta "Pravo u svakodnevi" financiranog iz programa Erasmus+ Europske unije (2021-I-HR01-KA220-SCH-000031584). Stavovi i mišljenja izraženi u publikaciji pripadaju isključivo autoru(ima) i ne odražavaju nužno stajališta Europske unije. Europska unija ne može biti odgovorna za bilo kakvu uporabu informacija sadržanih u publikaciji.